

SOCIETAT CATALANA DE BIOLOGIA
FILIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Núm. 221

Març 2010

QUÈ CAL SABER?

-DERMO -DERMA?

- El mot grec *derma*, que significa 'pell', ha donat lloc a dos sufixos en català: **-derm** i **-derma**. Vegem quins mots porten cadascun dels dos sufixos, perquè de vegades hi pot haver una mica de confusió en l'ús.

Es fa servir *-derm* en noms de grups d'organismes, d'éssers vius, ja que fa referència a les característiques de la pell. Per exemple, **equinoderm** ('pell d'eriçó'), **paquiderm** ('pell gruixuda'), **ostracoderm** ('pell de conquilla'), etcètera.

Fem servir el sufix *-derma* amb el significat de 'pell de', 'capa cel·lular de'. El mot *derma* mateix fa referència a la capa més interna de la pell (també es pot anomenar **dermis**). En tenim exemples nombrosos, com ara **blastoderma** ('pell de germinació'), **ectoderma** ('pell de fora'), **endoderma** ('pell de dins'), **hipoderma** ('pell de sota'), **mesoderma** ('pell del mig'), **periderma** ('pell de la vora'), entre d'altres.

Cal anar amb compte amb aquests darrers termes, ja que l'espanyol fa servir el sufix **-dermo** en tots els casos, i de vegades pensem que un terme com *mesodermo* s'anomena *mesoderm* en català per influència de la llengua veïna. La regla general, com hem dit, és que s'usa *-derm* per a noms d'organismes i *-derma* per a noms de capes de cèl·lules, teixits, etcètera.

Una excepció a aquesta regla és **escleroderma**, que podríem pensar que és una mena de teixit (significa, literalment, 'pell dura'), però en realitat és el nom d'una classe de fong. En aquest cas, s'anomena així perquè el nom del gènere d'aquests organismes és *Scleroderma*. Un cas similar és **micoderma**, que fa referència a una pel·lícula orgànica bacteriana, però s'anomena així perquè un dels constituents principals és el bacteri *Mycoderma aceti*.

D'altra banda, el terme grec *derma* també ha donat lloc a formes prefixades com **derm-** i **dermato-**, que formen part de paraules com **dermàpter**, **dermatòleg**, **dermatòfit**, **dermatitis**, etcètera.

web de QUÈ CAL SABER?
<http://scb.iec.cat/saber.htm>